

**STUDIU DE CERCETARE CU UN NUMĂR RELEVANT DE ENTITĂȚI
REPREZENTATIVE DE PE ÎNTREGUL LANȚ ALIMENTAR**

- RAPORT ȘTIINȚIFIC -

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale		
Codul ADER și denumirea proiectului:	18.1.2: Metode de reducere a risipei alimentare pe lanțul agroalimentar, la nivel național, în vederea prevenirii și reducerii impactului socio-economic, până în anul 2030	
Denumire conducător de proiect	INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU BIORESURSE ALIMENTARE-IBA BUCUREȘTI	
	Adresa de contact (telefon, e-mail, adresa poștală, CUI, cont):	Sediul social: Str. Dinu Vintilă, Nr. 6, Sector 2, București, Cod poștal 021102 Punct de lucru: Str. Băneasa Ancuța, Nr. 5, Sector 2, București, Cod poștal 020323 Telefon: 0316205833, 0316205834, 0316205835 E-mail: office@bioresurse.ro CUI: RO 27285465 Cont: RO70TREZ7005069XXX010448
	Director general/director (nume și prenume, telefon fix și mobil, e-mail):	BELC NASTASIA, 031.620.58.33/34/35, 0745039655, nastasia.belc@bioresurse.ro
	Director economic/Contabil șef (nume și prenume, telefon fix și mobil, e-mail):	SPALOGHE VALERICA, 031.620.58.33/34/35, 0756069891, vali.spaloghe@bioresurse.ro
	Director de proiect (nume, prenume, telefon fix și mobil, e-mail):	DUMITRU Oana Mihaela, 031.620.58.33/34/35, 0726102322, oanamniculae@yahoo.com
Denumire Partener 1	UNIVERSITATEA "VALAHIA" DIN TÂRGOVIȘTE	
	Adresa de contact (telefon, e-mail, adresa poștală, CUI, cont):	Aleea Sinaia, nr. 13, 130004, Târgoviște, Tel: +40-245-206101, Fax: +40-245-217692, E-mail: rectorat@valahia.ro , www.valahia.ro , CUI: 4279685, Cont: RO24TREZ27120F332000XXXX, Trezoreria Târgoviște
	Director general/director (nume și prenume, telefon fix și mobil, e-mail):	OROS D. CĂLIN, 0245 206101, 0742019641, oros@valahia.ro
	Director economic/Contabil șef (nume și prenume, telefon fix și mobil, e-mail):	DIACONEASA AURORA, 0756011827, diaconeasa.aurora@yahoo.com
	Responsabil de proiect (nume și prenume, telefon fix și mobil, e-mail):	STOICA ALEXANDRU, 0722854773, stoicaandi@yahoo.com
Denumire Partener 2	INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE "COSTIN C. KIRIȚESCU" (INCE) AL ACADEMIEI ROMÂNE/CENTRUL DE ECONOMIE MONTANĂ (INCE/CEMONT)	
	Adresa de contact (telefon, e-mail, adresa poștală, CUI, cont):	București, Calea 13 Septembrie Nr. 13, cod poștal 050711, Sector 5, e-mail: office@ince.ro, CUI 4192634, cont: RO29TREZ70020E332000XXXX deschis la A.T.C.P. a Municipiului București, Tel: 021-318.81.06/2007; Fax 021-310.01.42, e-mail: office@ince.ro
	Director general/director (nume și prenume, telefon fix și mobil, e-mail):	Prof. dr. Luminița CHIVU, Tel: 021-318.81.06/2007; Mobil : 072 223 4953, e-mail: chivu@ince.ro
	Director economic/Contabil șef (nume și prenume, telefon fix și mobil, e-mail):	Dr. ec. Luminița HORȘIA, Tel: 021-318.81.06/2007; Mobil : 074 903 6105, e-mail: lhorsia@yahoo.com
	Responsabil de proiect (nume, prenume, telefon fix și mobil, e-mail):	Dr. ec. CS II, Daniela ANTONESCU, Tel: 318.81.06/3106; Mobil : 076 629 5926, e-mail: daniela.antonescu25@gmail.com
Anul începerii proiectului: 2019	Anul finalizării proiectului : 2022	Durata (nr. luni): 38

INTRODUCERE

Prezentul studiu vizează evaluarea impactului risipei alimentare pe lanțul alimentar la nivel național.

Datele au fost obținute în urma studiilor cantitative de impact, efectuate în cadrul proiectelor finanțate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Durabile prin programul ADER, respectiv proiectul **ADER 18.1.2: Metode de reducere a risipei alimentare pe lanțul agroalimentar, la nivel național, în vederea prevenirii și reducerii impactului socio-economic, până în anul 2030**, în derulare în perioada 2019 – 2022.

CAPITOLUL 1. MATERIALE ȘI METODE

La nivelul lanțului alimentar, până la consumatorii casnici, au fost intervievate 852 de firme, însumând o cifră de afaceri de peste 30 de miliarde de lei și un număr de peste 69 mii de angajați.

Date de relevanță la nivelul lanțului alimentar:

<i>Valori pe întreg lanțul</i>					
	Număr unități	Valoare minimă	Valoare maximă	Valoare însumată	Valoare medie
Cifra de afaceri 2018 RON conform bazei de date	852	3.295.338	697.782.492	30.094.522.563	35.322.210
Angajați 2018 conform bazei de date	852	0	2.867	69.260	81
<i>Valori la nivelul producției primare</i>					
	Număr unități	Valoare minimă	Valoare maximă	Valoare însumată	Valoare medie

Cifra de afaceri 2018 RON conform bazei de date	273	6.455.485	697.782.492	8.835.485.206	32.364.415
Angajați 2018 conform bazei de date	273	0	1.034	17.782	65
Valori la nivelul unităților procesatoare					
	Număr unități	Valoare minimă	Valoare maximă	Valoare însumată	Valoare medie
Cifra de afaceri 2018 RON conform bazei de date	270	4.082.642	664.502.887	10.552.053.740	39.081.681
Angajați 2018 conform bazei de date	270	0	2.867	34.701	129
Valori pentru veriga de distribuție/ retail					
	Număr unități	Valoare minimă	Valoare maximă	Valoare însumată	Valoare medie
Cifra de afaceri 2018 RON conform bazei de date	171	11.904.267	387.221.037	9.371.334.134	54.803.124
Angajați 2018 conform bazei de date	171	0	430	8.955	52
Valori pentru veriga de alimentație publică					
	Număr unități	Valoare minimă	Valoare maximă	Valoare însumată	Valoare medie

Cifra de afaceri 2018 RON conform bazei de date	138	3.295.338	113.610.371	1.335.649.483	9.678.619
Angajați 2018 conform bazei de date	138	0	607	7.822	57

Cercetarea în rândul consumatorilor casnici s-a făcut pe baza unui chestionar, a cărui structură de bază s-a menținut în raport cu cel folosit în cercetarea similară, derulată în 2016, în cadrul proiectului ADER 15.1.1.

Structura metodologică comparată:

	Producție primară	Procesare	Distribuție	HoReCa	Consumatori casnici
Volumul eșantionului	273	270	171	138	991 respondenți, 18+ ani, din mediul urban
Tipul eșantionului	Non-probabilist, selecție de oportunitate din rândul primelor 800 de companii din țară după cifra de afaceri în 2018, din categoria producție primară	Non-probabilist, selecție de oportunitate din rândul primelor 800 de companii din țară după cifra de afaceri în 2018, din categoria procesare	Non-probabilist, selecție de oportunitate din rândul primelor 800 de companii din țară după cifra de afaceri în 2018, din categoria distribuție	Non-probabilist, selecție de oportunitate din rândul primelor 800 de companii din țară după cifra de afaceri în 2018, din categoria HoReCa	Probabilist, stratificat, reprezentativ la nivelul mediului urban

Reprezentativitate	Eroare maximă de toleranță +/- 4,8%, cu o probabilitate de 95%	Eroare maximă de toleranță +/- 4,9%, cu o probabilitate de 95%	Eroare maximă de toleranță +/- 6,5%, cu o probabilitate de 95%	Eroare maximă de toleranță +/- 7,6%, cu o probabilitate de 95%	Eroare maximă de toleranță +/- 3,1%, cu o probabilitate de 95%
Reprezentativitate la nivelul întregului lanț alimentar	Eroare maximă de toleranță +/- 3,3%, cu o probabilitate de 95%				
Metoda	Mixt CATI (Computer Assisted Telephone Interviewin) și on-line	Mixt CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing) și on-line	Mixt CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing) și on-line	Mixt CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing) și on-line	CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing)
Perioada de desfășurare	Iunie-Septembrie 2020	Iunie-Septembrie 2020	Iunie-Septembrie 2020	Iunie-Septembrie 2020	Mai 2020

CAPITOLUL 2. DATE ȘI REZULTATE

2.1. Date privind grupul țintă

2.1.1. Producția primară

Structura eșantionului cu respondenți din veriga de producție agricolă a lanțului alimentar:

Tipul de producție	Pondere în eșantion
Producție vegetală cerealieră	53%
Producție legume și fructe	3%
Producție de carne	7%
Producție lapte	3%
Altele	34%

NS/NR	0%
-------	----

2.1.2. Procesare alimente

Structura eșantionului cu respondenți din veriga de procesare a lanțului alimentar:

Tipul de procesator	Pondere în eșantion
Pâine și produse de panificație	34%
Conserve legume și fructe	3%
Produse din carne	24%
Produse din lapte	13%
Produse ulei și derivate	2%
Altele	19%
NS/NR	6%

2.1.3. Distribuție/ retail

Structura eșantionului cu respondenți din veriga de distribuție și retail a lanțului alimentar:

Tipul de produse distribuite	Pondere în eșantion
Panificație	18%
Dulciuri	21%
Lactate	18%
Carne și produse din carne	22%
Ulei și derivate	18%
Conserve legume fructe	22%
Conserva carne	19%
Altele	64%
NS/NR	4%

2.1.4. Alimentație publică

Structura eșantionului cu respondenți din veriga de alimentație publică a lanțului alimentar:

Tipul de serviciu de alimentație publică	Pondere în eșantion
Restaurant	69%
Fast food	6%

Snack bar	0%
Altele	24%
NS/NR	1%
Resturi ale unor produse alimentare	25%
Expirarea unor materii prime alimentare	25%
Expirarea produselor alimentare nevândute	26%
Porții neconsumate integral de către client	59%
Altele	6%
NS/NR	3%

2.1.5. Consumatori casnici

Date privind structura eșantionului reprezentativ de consumatori din mediul urban în 2020:

Date individuale	Gen	
	Feminin	52,3 %
	Masculin	47,7 %
	Vârsta	
	Sub 35 de ani	26,5 %
	36 – 50 de ani	29,6 %
	51 – 65 de ani	24,9 %
	Peste 65 de ani	19 %
	Ultima școală absolvită	
	Școala profesională sau mai puțin	32,8 %
	Liceu/ postliceal	43,7 %
	Studii superioare	23,5 %
	Regiuni istorice cumulate	
	București	22 %
	Transilvania	35,6 %
Muntenia, Oltenia și Dobrogea	25,9 %	
Moldova și Bucovina	16,5%	
Date la nivel de gospodării	Numărul de membri ai unei gospodării	
	1 membru	12,4 %
	2 membri	29 %

3 membri	25,5 %
4 sau mai mulți	33,1 %
Numărul mediu de membri ai unei gospodării din mediul urban din România, persoane	2,99
Numărul de copii sub 16 ani din gospodărie	
Nici un copil	71,5 %
1 copil	17,9 %
2 sau mai mulți	11,5 %
Venitul lunar pe gospodărie	
Sub 1.500 lei	15 %
1.501 – 2.500 lei	19 %
2.501 – 3.500 lei	19,6 %
Peste 3.500 lei	32 %

2.2. Date privind atitudinea față de fenomenul risipei alimentare (gradul de interes, surse de informare)

Fenomenul risipei alimentare este larg acceptat ca fiind important. El suscită interes mare și foarte mare în proporții de peste 60% din cazuri, pe toate verigile lanțului alimentar.

Interesul este maxim în alimentația publică (82 %), ca și în rândul consumatorilor urbani (86,4 %).

Nivelul de interes al actorilor din lanțul alimentar față de reducerea risipei alimentare:

În ce măsură sunteți interesați de reducerea risipei alimentare?		
Producția primară	În foarte mare măsură	36%
	În mare măsură	32%
	În mică măsură	8%
	În foarte mică măsură / Deloc	4%
	Nu răspund	19%
Procesare alimente	În foarte mare măsură	48%
	În mare măsură	26%
	În mică măsură	9%
	În foarte mică măsură / Deloc	4%
	Nu răspund	13%

Distribuție/ Retail	În foarte mare măsură	42%
	În mare măsură	28%
	În mică măsură	5%
	În foarte mică măsură / Deloc	8%
	Nu răspund	18%
Alimentație publică	În foarte mare măsură	54%
	În mare măsură	28%
	În mică măsură	7%
	În foarte mică măsură / Deloc	4%
	Nu răspund	7%
Consumatori casnici	În foarte mare măsură	46,7%
	În mare măsură	39,5%
	În mică măsură	5,4%
	În foarte mică măsură / Deloc	6,3%
	Nu răspund	2,1%

Sursele de informare pe care întreprinzătorii interesați le folosesc în menținerea la curent cu reglementările și inițiativele din domeniul combaterii risipei alimentare relevă mass-media și sursele oficiale ca fiind principalele resurse. Revistele de specialitate au un impact semnificativ printre producătorii agricoli (28 %) și mult mai redus printre întreprinzătorii din alimentația publică (9 %).

Sursele de informare ale întreprinzătorilor privind legislația în domeniul risipei alimentare:

Care sunt sursele de informare cu privire la măsurile guvernamentale de reducere a risipei alimentare?		
Producția primară	Nu mă informez	10%
	Din informări oficiale	28%
	Din mass-media	59%
	Reviste de specialitate	28%
	Altele	5%
	NS/NR	16%

Procesare alimente	Nu mă informez	5%
	Din informări oficiale	38%
	Din mass-media	57%
	Reviste de specialitate	24%
	Altele	3%
	NS/NR	10%
Distribuție/ Retail	Nu mă informez	13%
	Din informări oficiale	30%
	Din mass-media	54%
	Reviste de specialitate	19%
	Altele	5%
	NS/NR	13%
Alimentație publică	Nu mă informez	9%
	Din informări oficiale	33%
	Din mass-media	60%
	Reviste de specialitate	9%
	Altele	18%
	NS/NR	4%

2.3. Date privind nivelul risipei

Evaluarea risipei s-a făcut atât la nivelul fiecărei verigi a lanțului alimentar, dar și pe ansamblul lanțului.

Rezultatele indică o plasare în apropierea mediei europene, de 20%, așa cum a fost evaluată în cadrul Proiectului Fusion (<http://www.eu-fusions.org/phocadownload/Publications/Estimates%20of%20European%20food%20waste%20levels.pdf>).

2.3.1 Producția primară

Date privind nivelul risipei pe veriga de producție primară a lanțului alimentar:

	Număr respondenți	Nivelul minim declarat (%)	Nivelul maxim declarat (%)	Valoarea medie a risipei (%)
Ponderea deșeurilor în volumul anual de produse din firmă	243	0	60	4,20
Ponderea deșeurilor tehnologice (subproduse) în volumul total de deșeuri (exemple deșeuri tehnologice: coaja fructelor, oase, zer, etc.)	273	1	9	3,11
La cât se ridică pierderile generate de deșeuri, raportat la totalul valorii produselor alimentare	273	1	9	3,46

2.3.2. Procesare alimente

Date privind nivelul risipei pe veriga de procesare a lanțului alimentar:

	Număr respondenți	Nivelul minim declarat (%)	Nivelul maxim declarat (%)	Valoarea medie a risipei (%)
Ponderea deșeurilor în volumul anual de produse din firmă	243	0	60	3,79
Ponderea deșeurilor tehnologice (subproduse) în volumul total de deșeuri (exemple deșeuri tehnologice: coaja fructelor, oase, zer etc.)	270	1	9	2,43
La cât se ridică pierderile generate de deșeuri, raportat la totalul valorii produselor alimentare	270	1	9	2,71

2.3.3. Distribuție/ retail

Date privind nivelul risipei pe veriga de distribuție/retail a lanțului alimentar:

	Număr respondenți	Nivelul minim declarat (%)	Nivelul maxim declarat (%)	Valoarea medie a risipei (%)
--	------------------------------	---	---	---

Ponderea deșeurilor în volumul anual de produse din firmă	130	0	10	0,86
La cât se ridică pierderile generate de deșeuri, raportat la totalul valorii produselor alimentare	171	1	9	2,37

2.3.4. Alimentație publică

Date privind nivelul risipei pe veriga de alimentație publică a lanțului alimentar:

	Număr respondenți	Nivelul minim declarat (%)	Nivelul maxim declarat (%)	Valoarea medie a risipei (%)
Ponderea deșeurilor în volumul anual de produse din firmă	126	0	50	8,63
Ponderea deșeurilor tehnologice (subproduse) în volumul total de deșeuri (exemple deșeuri tehnologice: coaja fructelor, oase, zer etc.)	138	1	9	2,09
La cât se ridică pierderile generate de deșeuri, raportat la totalul valorii produselor alimentare	138	1	9	2,63

2.3.5 Consumatori casnici

Nivelul de risipă în gospodăriile urbane din România, în anul 2020:

Nivel mediu de risipă în mediul urban din România	6,5 %
Cantitatea medie de alimente risipită săptămânal, pentru o gospodărie medie	0,46 kg
Cantitatea medie de alimente risipită săptămânal, pentru o persoană	0,15 kg

Bugete lunare pentru hrană în gospodăriile din mediul urban din România, în anul 2020:

Bugetul mediu lunar pe gospodărie	885,70 lei
Bugetul mediu lunar pe persoană	296,01 lei

2.3.6 Analiza risipei la nivelul întregului lanț alimentar

Analiza la nivelul întregului lanț alimentar s-a făcut pornind de la nivelul de 100% volum produs inițial, prin aplicarea succesivă a pierderilor pe fiecare verigă de la producția primară agricolă la consumatorii casnici.

Calculul s-a făcut pe 2 variante:

- a) **Varianta maximizată:** s-a utilizat ipoteza reductivă conform căreia coeficienții de pondere al tuturor verigilor lanțului alimentar sunt egali cu 1, respectiv că impactul fiecărui nivel sectorial de risipă se reflectă integral în valoarea consolidată pe lanț. În această variantă sectorul alimentației publice a fost integrat ca intermediar între veriga de distribuție/ retail și consumatorii casnici.
- b) **Varianta redusă:** s-a pornit de la ipoteza conform căreia impactul sectorului alimentației publice în totalul volumului de produse alimentare rulat este nesemnificativ, reprezentând sub 3% din volumul de alimente achiziționate de către consumatorii casnici, astfel încât impactul risipei pe acest sector a fost eliminat din calculul valorii consolidate a risipei alimentare pe ansamblul lanțului alimentar.

Rezultatele obținute definesc un interval în care se încadrează risipa alimentară generată pe întregul lanț.

Ponderea risipei alimentare pe întregul lanț alimentar:

Ponderea risipei alimentare pe verigile lanțului alimentar	Valoarea medie
Ponderea deșeurilor în volumul anual de produse, pe veriga de producție agricolă primară	4,20 %
Ponderea deșeurilor în volumul anual de produse, pe veriga de procesare alimente	3,79 %
Ponderea deșeurilor în volumul anual de produse, pe veriga de distribuție/ retail	0,86 %
Ponderea deșeurilor în volumul anual de produse, pe veriga de alimentație publică	8,63 %
Nivel mediu de risipă în mediul urban din România	6,5 %
<i>Nivelul de risipă, calculat pe întregul lanț alimentar (valoare maximizată) - 21,94 %</i>	
<i>în care:</i>	
<i>- aport datorat producției primare - 4,2 %</i>	
<i>- aport datorat procesării alimentelor - 3,63 %</i>	
<i>- aport datorat distribuției/ retailului - 0,79 %</i>	
<i>- aport datorat alimentației publice - 7,89</i>	
<i>- aport datorat consumatorilor casnici - 5,43 %</i>	

Nivelul de risipă, calculat pe întregul lanț alimentar (valoare redusă) – 14,56 %

în care:

- aport datorat producției primare - 4,2 %
- aport datorat procesării alimentelor – 3,79 %
- aport datorat distribuției/ retailului - 0,79 %
- aport datorat consumatorilor casnici - 5,94 %

2.3.7. Aprecieri privind evoluția fenomenului risipei la nivelul verigilor din lanțul alimentar

Un aspect important al analizei a vizat și determinarea percepțiilor respondenților din lanțul alimentar asupra evoluției fenomenului risipei alimentare din 2016 încoace.

Rezultatele arată că percepția generală înregistrează o tendință mai degrabă de diminuare a fenomenului. Cea mai netă apreciere în acest sens se înregistrează printre consumatorii casnici. O notă discordantă se constată în alimentația publică unde 36% dintre respondenți percep o creștere a pierderilor un ultimii 3 ani.

Aprecieri asupra evoluției fenomenului risipei alimentare pe lanțul alimentar:

Cum evaluați evoluția ponderii deșeurilor înregistrate de unitatea dvs. în ultimii 3 ani?		
Producție primară	A crescut	12%
	A rămas aceeași	49%
	S-a diminuat	20%
	Nu știu/Nu răspund	19%
Procesare alimente	A crescut	17%
	A rămas aceeași	35%
	S-a diminuat	35%
	Nu știu/Nu răspund	13%
Distribuție/ Retail	A crescut	19%
	A rămas aceeași	36%
	S-a diminuat	25%
	Nu știu/Nu răspund	20%

Alimentație publică	A crescut	36%
	A rămas aceeași	35%
	S-a diminuat	26%
	Nu știu/Nu răspund	4%
Consumatori casnici	A crescut	3,3%
	A rămas aceeași	52,4%
	S-a diminuat	43,5%
	Nu știu/Nu răspund	0,8%

2.4. Date privind etapele/ categoriile de risipă

2.4.1. Producția primară

Producția primară înregistrează pierderi semnificative în domeniul cerealiilor și în domeniul zootehnic, probabil inclusiv abatorizare.

Sectorul de legumicultură și fructifer par să aibă un management mai bun al produselor, înregistrând doar 7 % pierderi. Pierderi minime se înregistrează și în cultura rapiței.

Relevanța diverselor tipuri de produse susceptibile de risipă la nivelul producției agricole primare:

Categoria de produs menționat	Frecvența mențiunilor
Resturi animaliere (ex. cadavre, carcase, capete, carne)	22%
Fructe/Legume	7%
Lactate	2%
Cereale	34%
Porumb	15%
Panificație	2%
Ouă	5%
Floarea soarelui	9%
Rapiță	3%
Altele	3%

2.4.2. Procesare alimente

Procesarea alimentelor are pierderi mai mari în panificație și industria cărnii. Pierderile la produsele de cofetărie, ca și pierderile tehnologice la procesarea cărnii sunt de asemenea semnificative.

Relevanța diverselor tipuri de produse susceptibile de risipă la nivelul procesării alimentelor:

Categoria de produs menționat	Frecvența mențiunilor
Produse de patiserie	3%
Produse de panificație	6%
Produse de cofetărie	5%
Carne/Mezeluri	7%
Subproduse de procesare	1%
Resturi de fructe/legume/zarzavaturi	3%
Produse semi-fabricate	1%
Resturi animaliere (ex. oase, intestine, carcase)	5%
Lactate / Brânzeturi / Ouă	4%
Grâu / Mălai / Orez / Semințe / Zahăr	3%
Altele	5%

2.4.3. Distribuție/ Retail

Principalele surse de pierderi în retail țin de produsele deteriorate și cele expirate. Cu toate acestea impactul pierderilor este mai degrabă redus, peste 40% dintre respondenți neavând sau considerând că nu au situații de risipă în unitățile lor.

Relevanța diverselor tipuri de produse susceptibile de risipă la nivelul distribuției de produse alimentare, inclusiv retail:

Categoria de produs menționat	Frecvența mențiunilor
Produse deteriorate	44%
Produse expirate	33%
Altele	8%

Nu e cazul	15%
NS/NR	25%

2.4.4. Alimentație publică

Tipurile de produse supuse pierderilor sunt reprezentate de resturi alimentare diverse (din procesul de preparare, resturi neconsumate din porțiile servite sau mâncare expirată) ca și de materii prime expirate.

Doar 3 % dintre respondenți nu au putut sau nu au considerat semnificativ fenomenul pentru unitățile lor.

Relevanța diverselor tipuri de produse susceptibile de risipă la nivelul alimentației publice:

Categoria de produs menționat	Frecvența mențiunilor
Resturi alimentare	25%
Materii prime expirate	25%
Produse finite expirate	26%
Porții neconsumate integral de către client	59%
Altele	6%
NS/NR	3%

2.4.5. Structura sortimentală a produselor alimentare risipite în gospodăriile casnice

Datele indică produsele de panificație și mâncărurile pregătite acasă drept produsele cu cel mai mare risc de risipă.

Situația pe sortimente a nivelelor de produse, la nivelul consumatorilor casnici:

Nivel risipă	Legume și fructe	Mâncăruri gătite în gospodărie	Lapte și produse lactate	Semipreparate și conserve	Pâine și produse de panificație
0-5%	76,4	68,9	79,0	57,1	68,9
6-10%	12,9	14,6	9,4	5,9	12,4
11-15%	3,9	5,4	2,7	2,2	5,1
16-20%	2,4	3,6	2,9	0,4	3,8

21-25%	0,9	1,1	0,4	0,0	1,4
26-30%	1,1	1,8	0,5	0,6	1,2
31-35%	0,1	0,4	0,3	0,2	0,2
36-40%	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Peste 40%	0,4	1,1	0,7	0,1	2,7

2.5. Date privind cauzele determinante de risipă

Analiza a fost făcută la nivelul fiecărei verigi din lanțul alimentară, date fiind problemele specifice ca și diferențele tehnologice și de altă natură pentru fiecare sector.

2.5.1. Producția primară

Producția primară agricolă resimte ca principale puncte slabe, generatoare de pierderi, tehnologiile învechite, ca și generarea prin prelucrări primare a unor subproduse pentru care nu au soluții de valorificare.

Deficiențele de marketing, care nu pot valorifica anumite produse cu standarde de calitate mai scăzute, sau nu pot valorifica suficient de rapid recoltele, conducând la deteriorarea acestora, au de asemenea un impact important.

Cauze determinante de risipă la nivelul producției primare (răspunsuri cu alegeri multiple):

Sursa/ cauza menționată	Frecvența mențiunilor
Resturi ale unor produse care nu pot fi comercializate	34%
Expirarea produselor nevândute	7%
Produse care nu respectă standardele de calitate și nu sunt puse în vânzare	9%
Pierderi tehnologice	42%
Altele	14%

2.5.2. Procesare alimente

Industria alimentară se confruntă cu probleme legate de valorificarea produselor secundare rezultate din procele tehnologice. Problemele de aprovizionare excesivă cu materii

prime, apariția unor produse sub standard sau deficiențe de marketing au un impact important în generarea de pierderi de resurse alimentare.

Cauze determinante de risipă în sectorul procesării alimentelor (răspunsuri cu alegeri multiple):

Sursa/ cauza menționată	Frecvența mențiunilor
Resturi ale unor produse alimentare (subproduse de procesare)	59%
Expirarea unor materii prime alimentare	30%
Expirarea produselor alimentare nevândute	32%
Produse procesate care nu respectă standardele de calitate și nu sunt puse în vânzare	35%
Altele	16%
Nu e cazul	4%
NS/NR	13%

2.5.3. Distribuție/ Retail

Cauzele critice generatoare de pierderi sunt greșelile de manipulare a produselor ca și supra aprovizionare cu anumite sortimente, care nu se vând suficient de repede.

Cauze determinante de risipă în sectorul de distribuție/ retail (răspunsuri cu alegeri multiple):

Sursa/ cauza menționată	Frecvența mențiunilor
Deteriorări de produse pe parcursul procesului (manipulare neatentă, depozitare incorectă, etc).	44%
Expirarea produselor alimentare nedistribuite	33%
Altele	8%
Nu e cazul	15%
NS/NR	25%

2.5.4. Alimentație publică

Analiza relevă ca principală cauză a risipei în alimentația publică dimensionarea necorespunzătoare a porțiilor oferite clienților, care nu ajung să consume toată mâncarea oferită.

Alte cauze semnificative sunt resturile rezultate prin pregătirea meniurilor, disfuncționalități în aprovizionare sau exces de mâncare pregătită, care trebuie aruncată la sfârșitul zilei.

Cauze determinante de risipă în sectorul de alimentație publică (răspunsuri cu alegeri multiple):

Sursa/ cauza menționată	Frecvența mențiunilor
Resturi ale unor produse alimentare	25%
Expirarea unor materii prime alimentare	25%
Expirarea produselor alimentare nevândute	26%
Porții neconsumate integral de către client	59%
Altele	6%
NS/NR	3%

2.5.5. Cauzele determinante de risipă și comportamente asociate la nivelul consumatorilor

Analiza comportamentului risipitor, în funcție de diferite cauze, sugerează drept cele mai frecvente cauze incorecta programare a consumului de alimente, ca și obiceiul de a nu lăsa de pe o zi pe alta mâncarea rămasă.

Frecvența manifestărilor cauzelor generatoare de risipă alimentară:

Cauza	Foarte des/des
Promoții și oferte speciale ale marilor magazine/ supermarket-uri	6,8 %
Nu facem un plan/listă de cumpărături sau nu ne ținem de ele	11,1 %
Ceea ce cumpărăm vine ambalat în cantități prea mari	10,7 %
Avem nevoie sa facem loc în frigider pentru noi produse	10,3 %
Nu depozităm corespunzator produsele	7,4 %
Nu reambalăm corespunzator produsele după ce le-am început	10,3 %
Nu mâncăm mai întâi mâncarea care ar trebui mâncată	20,6 %

Produsele expiră sau se degradează înainte să le consumăm	14, 2 %
Mâncarea s-a ars sau a ieșit rău	2,9 %
Ce rămâne de la masă este aruncat și nu se păstrează	13,1 %
Mâncarea nu este pe gustul unora dintre membri/copii	2,9 %

2.6. Date privind variația sezonieră a nivelului de risipă

Cercetarea a vizat verigile economice ale lanțului alimentar, de la producția primară la alimentație publică.

2.6.1. Producția primară

Sezonalitatea pierderilor din producția primară agricolă este determinată de sezonalitatea producției vegetale, în special legumicole, care face din toamnă principalul anotimp al pierderilor alimentare. Există o pondere semnificativă de producători care nu înregistrează diferențe sezoniere.

Situația sezonelor cu cea mai ridicată risipă la nivelul producătorilor agricoli:

Sezonul declarat cu înregistrări maxime de risipă	Ponderea răspunsurilor
Primăvara	13%
Vara	18%
Toamna	24%
Iarna	5%
Nu există diferențe sezoniere	36%

2.6.2. Procesarea alimentelor

Industria alimentară se confruntă cu probleme legate de pierderi alimentare în timpul verii, probabil legat de riscurile privind conservarea/ depozitarea produselor în sezonul cald.

Situația sezonelor cu cea mai ridicată risipă la nivelul procesatorilor de alimente:

Sezonul declarat cu înregistrări maxime de risipă	Ponderea răspunsurilor
Primăvara	8%
Vara	33%
Toamna	10%
Iarna	11%

Nu există diferențe sezoniere	39%
-------------------------------	-----

2.6.3. Distribuție/ Retail

Sectorul de distribuție alimente și de retail nu înregistrează predominant diferențe sezoniere în variația pierderilor alimentare, datorită specificului produselor ambalate, cu termene mari de valabilitate. Zona de produse proaspete este mai expusă risipei, iar acest lucru se petrece în special vara.

Situația sezonelor cu cea mai ridicată risipă la distribuitorilor:

Sezonul declarat cu înregistrări maxime de risipă	Ponderea răspunsurilor
Primăvara	5%
Vara	20%
Toamna	4%
Iarna	5%
Nu există diferențe sezoniere	51%

2.6.4. Alimentație publică

Sectorul de alimentație publică se confruntă cu riscuri mărite de pierderi alimentare în timpul verii, într-o proporție de aproape 50% dintre răspunsuri. Primăvara sunt cele mai mici pierderi, probabil corelat și cu nivelul mai scăzut de rulaj (extrasezon, după multe sărbători din iarnă).

Situația sezonelor cu cea mai ridicată risipă la nivelul verigii de alimentație publică:

Sezonul declarat cu înregistrări maxime de risipă	Ponderea răspunsurilor
Primăvara	7%
Vara	49%
Toamna	17%
Iarna	15%
Nu există diferențe sezoniere	25%

CAPITOLUL 3. DATE PRIVIND MĂSURI ÎN VEDEREA REDUCERII RISIPEI ALIMENTARE

3.1. Cunoașterea privind măsurile adoptate la nivel național/local

Analiza relevă o proporție covârșitoare a necunoașterii de către întreprinzătorii din lanțul alimentar a inițiativelor de reglementare a risipei alimentare din România. Proporțiile sunt de peste 90 % pentru grupele de răspuns negativ, fie de negare a vreunei măsuri, fie de necunoaștere.

Măsuri administrative de reducere a risipei alimentare, adoptate la nivel național/local, cunoscute de către întreprinzători :

Producție primară	Încurajarea donațiilor / Înființarea băncii de alimente	1%
	Campanii de informare	0%
	Colectarea selectivă / reciclarea deșeurilor	0%
	Implementarea unui sistem de aprovizionare coerent	0%
	Controlul colectării / reciclării	0%
	Utilizarea unor tehnologii avansate în producție	1%
	Adaptarea producției la cerere	0%
	Reducerea prețului la produse înainte de expirarea termenului de valabilitate	0%
	Valorificarea subproduselor (ex. compost)	1%
	Promulgarea legii privind reducerea risipei alimentare	0%
	Altele	1%
	Niciuna	71%
	Nu știu / Nu răspund	24%
Procesare alimente	Încurajarea donațiilor / Înființarea băncii de alimente	3%
	Campanii de informare	0%
	Colectarea selectivă / reciclarea deșeurilor	1%
	Implementarea unui sistem de aprovizionare coerent	1%
	Controlul colectării / reciclării	0%
	Utilizarea unor tehnologii avansate în producție	0%
	Adaptarea producției la cerere	1%

	Reducerea prețului la produse înainte de expirarea termenului de valabilitate	1%
	Valorificarea subproduselor (ex. compost)	1%
	Promulgarea legii privind reducerea rispei alimentare	0%
	Altele	2%
	Niciuna	69%
	Nu știu / Nu răspund	20%
Distribuție/ Retail	Încurajarea donațiilor / Înființarea băncii de alimente	4%
	Campanii de informare	0%
	Colectarea selectivă / reciclarea deșeurilor	0%
	Implementarea unui sistem de aprovizionare coerent	1%
	Controlul colectării / reciclării	0%
	Utilizarea unor tehnologii avansate în producție	0%
	Adaptarea producției la cerere	0%
	Reducerea prețului la produse înainte de expirarea termenului de valabilitate	2%
	Valorificarea subproduselor (ex. compost)	1%
	Promulgarea legii privind reducerea rispei alimentare	0%
	Altele	2%
	Niciuna	76%
	Nu știu / Nu răspund	15%
Alimentație publică	Încurajarea donațiilor / Înființarea băncii de alimente	3%
	Campanii de informare	0%
	Colectarea selectivă / reciclarea deșeurilor	2%
	Implementarea unui sistem de aprovizionare coerent	1%
	Controlul colectării / reciclării	0%
	Utilizarea unor tehnologii avansate în producție	0%
	Adaptarea producției la cerere	1%
	Reducerea prețului la produse înainte de expirarea termenului de valabilitate	0%
	Valorificarea subproduselor (ex. compost)	1%

	Promulgarea legii privind reducerea rispei alimentare	0%
	Altele	0%
	Niciuna	80%
	Nu știu / Nu răspund	10%

3.2. Măsuri considerate utile de către întreprinzători, pentru reducerea risipei alimentare

Opțiunile întreprinzătorilor din verigile productive, inclusiv alimentația publică dau drept principală măsură de reducerea risipei investițiile în noi tehnologii, cu eficiență sporită.

Sectorul de distribuție consideră că un management comercial mai bun reprezintă soluția pentru reprezentanții săi.

Soluții și măsuri considerate utile de către întreprinzători:

Veriga din lanțul alimentar	Măsura aleasă	Pondere răspunsuri
Producția primară	Implementarea unor tehnologii mai eficiente	49%
	Îmbunătățirea managementului de proces	18%
	Îmbunătățirea managementului comercial	12%
	NS/NR	21%
Procesare alimente	Implementarea unor tehnologii mai eficiente	39%
	Îmbunătățirea managementului de proces	20%
	Îmbunătățirea managementului comercial	25%
	NS/NR	16%
Distribuție/ Retail	Implementarea unor tehnologii mai eficiente	19%
	Îmbunătățirea managementului de proces	16%
	Îmbunătățirea managementului comercial	44%
	NS/NR	21%
Alimentație publică	Implementarea unor tehnologii mai eficiente	35%

	Îmbunătățirea managementului de proces	31%
	Îmbunătățirea managementului comercial	25%
	NS/NR	10%

3.3. Soluții aplicate de către întreprinzători

Analiza răspunsurilor primite conduce la o primă observație legată de nivelul redus al implicării efective în implementarea unor măsuri de reducere a risipei la nivelul tuturor sectoarelor, mult peste jumătate dintre respondenți nu știu, nu aplică sau nu răspund. Producătorii agricoli refolosesc resturile mai ales pentru compostare/ îngrășământ. Procesatorii caută mai ales soluții interne de valorizare a unor subproduse. Distribuitorii sunt inclinați să recurgă mai ales la donații, dar și aceasta în proporții foarte mici (4 %). În fine, sectorul alimentației publice este tentat să își optimizeze aprovizionarea și să lanseze noi produse, pentru încurajarea consumului.

Soluții de refolosire sau recuperare a deșeurilor alimentare aplicate de către întreprinzători:

Veriga din lanțul	Soluția aplicată	Ponderea răspunsurilor
Producție primară	Utilizarea deșeurilor pentru îngrășământ	10%
	Donații	1%
	Valorificarea suproduselor intern sau prin comercializare (ex. încorporarea în alte produse, mâncare pentru animale)	4%
	Comercializarea produselor la preț redus	0%
	Colectare selectivă	0%
	Deșeurile sunt preluate de o firmă de neutralizare	1%
	Optimizarea producției prin tehnologii noi sau managementul aprovizionării	0%
	Altele	0%
	Niciuna/Nu e cazul	34%
	Nu știu/Nu răspund	49%
Procesare alimente	Utilizarea deșeurilor pentru îngrășământ	1%

	Donații	2%
	Valorificarea suproduselor intern sau prin comercializare (ex. încorporarea în alte produse, mâncare pentru animale)	11%
	Comercializarea produselor la preț redus	0%
	Colectare selectivă	0%
	Deșeurile sunt preluate de o firmă de neutralizare	1%
	Optimizarea producției prin tehnologii noi sau managementul aprovizionării	1%
	Altele	0%
	Niciuna/Nu e cazul	63%
	Nu știu/Nu răspund	19%
Distribuție/ Retail	Utilizarea deșeurilor pentru îngrășământ	0%
	Donații	4%
	Valorificarea suproduselor intern sau prin comercializare (ex. încorporarea în alte produse, mâncare pentru animale)	3%
	Comercializarea produselor la preț redus	2%
	Colectare selectivă	1%
	Deșeurile sunt preluate de o firmă de neutralizare	1%
	Optimizarea producției prin tehnologii noi sau managementul aprovizionării	2%
	Altele	0%
	Niciuna/Nu e cazul	67%
	Nu știu/Nu răspund	20%
Alimentația publică	Utilizarea deșeurilor pentru îngrășământ	0%
	Donații	1%
	Valorificarea suproduselor intern sau prin comercializare (ex. încorporarea în alte produse, mâncare pentru animale)	1%
	Comercializarea produselor la preț redus	0%

	Colectare selectivă	1%
	Deșeurile sunt preluate de o firmă de neutralizare	0%
	Optimizarea producției prin tehnologii noi sau managementul aprovizionării	17%
	Altele	1%
	Niciuna/Nu e cazul	2%
	Nu știu/Nu răspund	67%

3.4. Soluții în curs de aplicare de către întreprinzători

Proiecția pe termen scurt a aplicării de noi măsuri de control al risipei alimentare indică o lipsă totală de apetit. Ponderea răspunsurilor negative este în jurul a 90%.

Soluții de refolosire sau recuperare a deșeurilor alimentare în curs de aplicare către întreprinzători:

Veriga din lanțul	Soluția în curs de aplicare în următoarele 6 luni	Ponderea răspunsurilor
Producție primară	Utilizarea deșeurilor pentru îngrășământ	1%
	Donații	0%
	Valorificarea suproduselor intern sau prin comercializare (ex. încorporarea în alte produse, mâncare pentru animale)	0%
	Comercializarea produselor la preț redus	0%
	Colectare selectivă	0%
	Deșeurile sunt preluate de o firmă de neutralizare	0%
	Optimizarea producției prin tehnologii noi sau managementul aprovizionării	1%
	Achiziția de tehnologii noi/ performante	1%
	Altele	1%
	Niciuna/Nu e cazul	64%
	Nu știu/Nu răspund	31%
Procesare alimente	Utilizarea deșeurilor pentru îngrășământ	0%

	Donații	1%
	Valorificarea suproduselor intern sau prin comercializare (ex. încorporarea în alte produse, mâncare pentru animale)	1%
	Comercializarea produselor la preț redus	0%
	Colectare selectivă	0%
	Deșeurile sunt preluate de o firmă de neutralizare	0%
	Optimizarea producției prin tehnologii noi sau managementul aprovizionării	6%
	Achiziția de tehnologii noi/ performante	3%
	Altele	2%
	Niciuna/Nu e cazul	70%
	Nu știu/Nu răspund	16%
Distribuție/ Retail	Utilizarea deșeurilor pentru îngrășământ	0%
	Donații	3%
	Valorificarea suproduselor intern sau prin comercializare (ex. încorporarea în alte produse, mâncare pentru animale)	1%
	Comercializarea produselor la preț redus	2%
	Colectare selectivă	1%
	Deșeurile sunt preluate de o firmă de neutralizare	0%
	Optimizarea producției prin tehnologii noi sau managementul aprovizionării	7%
	Achiziția de tehnologii noi/ performante	1%
	Altele	1%
	Niciuna/Nu e cazul	64%
	Nu știu/Nu răspund	19%
Alimentația publică	Utilizarea deșeurilor pentru îngrășământ	0%
	Donații	1%

	Valorificarea suproduselor intern sau prin comercializare (ex. încorporarea în alte produse, mâncare pentru animale)	1%
	Comercializarea produselor la preț redus	0%
	Colectare selectivă	1%
	Deșeurile sunt preluate de o firmă de neutralizare	0%
	Optimizarea producției prin tehnologii noi sau managementul aprovizionării	17%
	Achiziția de tehnologii noi/ performante	1%
	Altele	2%
	Niciuna/Nu e cazul	67%
	Nu știu/Nu răspund	9%

3.5. Date privind managementul deșeurilor pe lanțul alimentară

Această parte a cercetării a urmărit să determine nivelul preocupărilor legate de managementul deșeurilor în general, implicit al atitudinii legate de managementul ambalajelor.

3.5.1. Nivelul de implementare a sistemelor integrate de management al deșeurilor

Datele relevă că sistemul de management integrat al deșeurilor este implementat mai mult în sectorul industriei alimentare și în alimentația publică. Rezultatele pot fi puse în contextul specificului fiecărui sector.

Stadiul implementării unor sisteme integrate de management al deșeurilor pe lanțul alimentară:

Aveți implementat un sistem integrat de management al deșeurilor?		
Producția primară	Da	49%
	Nu	32%
	Nu răspund	19%
Procesare alimente	Da	56%
	Nu	31%
	Nu răspund	13%
Distribuție/ Retail	Da	40%

	Nu	42%
	Nu răspund	18%
Alimentație publică	Da	53%
	Nu	37%
	Nu răspund	10%

3.5.2. Stadiul implementării managementului ambalajelor pe lanțul alimentar

Datele legate de managementul ambalajelor, respectiv recuperarea/ refolosirea acestora, indică o preocupare sporită pe întregul lanț alimentar, de la producătorii agricoli la consumatori, cu peste 2/3 pentru producătorii agricoli, până la 59%, pentru procesatori.

Principalul tip de ambalaj preferat este hârtia, pe întregul lanț.

Stadiul recuperării/ reutilizării ambalajelor:

Practicați recuperarea/ reutilizarea unor ambalaje ?		
Producția primară	Da	67%
	Nu	33%
Procesare alimente	Da	59%
	Nu	41%
Distribuție/ Retail	Da	61%
	Nu	39%
Alimentație publică	Da	66%
	Nu	34%
Consumatori casnici	Da	64%
	Nu	36%

Tipuri de ambalaje utilizate:

Ce tipuri de ambalaje pentru alimente preferați, atunci când puteți opta pentru tipul ambalajului?		
Productie primară	Hârtie	40%
	Plastic	12%
	Sticlă	3%

	Metal	0%
	Nu am preferințe	11%
	Nu știu / Nu răspund	34%
Procesare alimente	Hârtie	46%
	Plastic	27%
	Sticlă	6%
	Metal	1%
	Nu am preferințe	7%
	Nu știu / Nu răspund	14%
Distribuție/ Retail	Hârtie	30%
	Plastic	9%
	Sticlă	6%
	Metal	2%
	Nu am preferințe	23%
	Nu știu / Nu răspund	30%
Alimentație publică	Hârtie	56%
	Plastic	4%
	Sticlă	7%
	Metal	2%
	Nu am preferințe	23%
	Nu știu / Nu răspund	8%

Recuperarea ambalajelor se face urmărind principalele grupe de colectare selectivă, promovate la nivel administrativ, cu accent pe plastic, în producția agricolă, pe carton/hârtie, în industria alimentară și distribuție/ retail și predominant sticlă, în alimentația publică.

Tipuri de ambalaje recuperate:

Ce tipuri de ambalaje recuperați?		
Productie primară	Sticlă	19%
	Plastic	40%
	Carton	33%
	NS/NR	18%
Procesare alimente	Sticlă	8%
	Plastic	30%
	Carton	36%
	NS/NR	14%
Distribuție/ Retail	Sticlă	18%
	Plastic	33%
	Carton	36%
	NS/NR	18%
Alimentație publică	Sticlă	51%
	Plastic	46%
	Carton	51%
	NS/NR	4%

CAPITOLUL 4. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Prezentul studiu vizează evaluarea impactului risipei alimentare pe lanțul alimentar la nivel național. La nivelul lanțului alimentar, până la consumatorii casnici, au fost intervievate 852 de firme, însumând o cifră de afaceri de peste 30 de miliarde de lei și un număr de peste 69 mii de angajați. Cercetarea în rândul consumatorilor casnici s-a făcut pe baza unui chestionar, a cărui structură de bază s-a menținut în raport cu cel folosit în cercetarea similară, derulată în 2016, în cadrul proiectului ADER 15.1.1.

Fenomenul risipei alimentare este larg acceptat ca fiind important. El suscită interes mare și foarte mare în proporții de peste 60% din cazuri, pe toate verigile lanțului alimentar.

Interesul este maxim în alimentația publică (82 %), ca și în rândul consumatorilor urbani (86,4 %).

Sursele de informare pe care întreprinzătorii interesați le folosesc în menținerea la curent cu reglementările și inițiativele din domeniul combaterii risipei alimentare relevă mass-media și sursele oficiale ca fiind principalele resurse. Revistele de specialitate au un impact semnificativ printre producătorii agricoli și mult mai redus printre întreprinzătorii din alimentația publică. Aceste canale de comunicare au și vor avea un rol critic în implementarea programelor de control și diminuare a risipei alimentare.

Evaluarea impactului risipei alimentare s-a făcut atât la nivelul fiecărei verigi a lanțului alimentar, dar și pe ansamblul lanțului. Rezultatele indică o plasare în apropierea mediei europene, de 20%, respectiv un nivel general de risipă într-un interval de 14,56%, respectiv 21,94 %.

Principalele sectoare generatoare de risipă sunt alimentația publică (8,63% la nivel sectorial) și consumul casnic (6,50 % la nivel sectorial). În ceea ce privește ponderile în risipa generală, consumatorii casnici reprezintă până la 40,78% din totalul risipei alimentare din România.

Legat de analiza tipurilor de produse cu risc de risipă ridicat, producția primară înregistrează pierderi semnificative în domeniul cerealiilor și în domeniul zootehnic, probabil împreună cu abatorizare. Procesarea alimentelor are pierderi mai mari în panificație și industria cărnii. Pierderile la produsele de cofetărie, ca și pierderile tehnologice la procesarea cărnii sunt de asemenea semnificative. Principalele surse de pierderi în retail țin de produsele deteriorate și cele expirate. În alimentația publică, tipurile de produse supuse pierderilor sunt reprezentate de resturi alimentare diverse (din procesul de preparare, resturi neconsumate din porțiile servite sau mâncare expirată) ca și de materii prime expirate. La nivelul consumatorilor casnici datele indică produsele de panificație și mâncărurile pregătite acasă drept produsele cu cel mai mare risc de risipă.

Producția primară agricolă resimte ca principale puncte slabe, generatoare de pierderi, tehnologiile învechite, ca și generarea prin prelucrări primare a unor subproduse pentru care nu au soluții de valorificare ca și marketingul inefficient. Industria alimentară se confruntă cu probleme legate de valorificarea produselor secundare rezultate din procesele tehnologice, da și cu probleme de aprovizionare excesivă cu materii prime, sau apariția unor produse sub standard.

Distribuția cunoaște drept cauzele critice generatoare de pierderi sunt greșelile de manipulare a produselor ca și supra aprovizionare cu anumite sortimente, care nu se vând suficient de repede. Analiza relevă ca principală cauză a risipei în alimentația publică dimensionarea necorespunzătoare a porțiilor oferite clienților, care nu ajung să consume toată mâncarea oferită. Alte cauze semnificative sunt resturile rezultate prin pregătirea meniurilor, disfuncționalități în aprovizionare sau excesul de mâncare pregătită, care trebuie aruncată la sfârșitul zilei. Analiza comportamentului consumatorilor, sugerează drept cele mai frecvente cauze incorectă programare a consumului de alimente, ca și obiceiul de a nu lăsa de pe o zi pe alta mâncarea rămasă.

Studiul relevă mari deficiențe legate de comunicarea publică legată de măsurile și reglementările adoptate. Peste 90% dintre întreprinzători nu au cunoștință despre activitatea și inițiativele naționale în domeniul controlului risipei alimentare.

În ceea ce privește propriile aprecieri de măsuri necesare la nivel de companie, opțiunile întreprinzătorilor din verigile productive, inclusiv alimentația publică dau drept principală măsură de reducere a risipei investițiile în noi tehnologii, cu eficiență sporită. Sectorul de distribuție consideră că un management comercial mai bun reprezintă soluția pentru reprezentanții săi. Cu toate acestea, apetitul întreprinzătorilor în această direcție este redus. O problemă semnificativă este aceea că întreprinzătorii nu corelează liniile de acțiune alese cu diversele cauze, identificate chiar de ei, rămânând la soluții convenționale, adesea formale. Producătorii agricoli refolosesc resturile mai ales pentru compostare/ îngrășământ, procesatorii caută mai ales soluții interne de valorizare a unor subproduse, distribuitorii sunt înclinați să recurgă mai ales la donații, dar și aceasta în proporții foarte mici, iar sectorul alimentației publice este tentat să își optimizeze aprovizionarea și să lanseze noi produse, pentru încurajarea consumului. Situația pare să se perpetueze și în planurile de acțiune pe termen scurt, la nivelul ansamblului lanțului alimentar.

Pe baza acestor concluzii se disting câteva recomandări:

Intensificarea comunicării publice legate de risipa alimentară, folosind acele mijloace de comunicare relevante pentru grupurile țintă.

Întărirea rolului pe care economia sustenabilă, diminuarea pierderilor, îl vor juca în viitoarele programe de finanțare.

Deschiderea unor programe de re tehnologizare și digitalizare la nivelul tuturor verigilor productive ale lanțului alimentar.

Lansarea unor programe de implementare a unui management de sistem la nivel de firmă, pe principii sustenabile, cu analize de nevoi detaliate și corelarea liniilor de acțiune cu necesitatea de a răspunde acelor nevoi.